

LOPPURAPORTTI / Kirsi Hakaniemi

Kaksi vuotta sitten toukokuussa olin viimeisiä päiviä töissä ennen äitiyslomalle jäämistä, kun parin vuoden takainen Oxfordin stipendiaatti Johanna Vehkoo piti Keski-suomalaisen toimitukselle luennon journalismin tulevaisuudesta. Lounaalla puheeksi tuli Helsingin Sanomain säätiön stipendit ja mahdollisuus hakea ulkomaille opiskelemaan. En ollut oikeastaan aiemmin kiinnittänyt säätiön stipendiohjelmaan mitään huomiota, koska kyseessä oli nimenomaan toimittajille suunnattu stipendi ja työskentelin Keski-suomalaisessa enemmänkin digitaalisten kehitysprojektien parissa. Olin kuitenkin jo pitkään pohtinut mahdollisuutta lähteä jollakin tapaa ulkomaille perheen kanssa ja syventää omaa osaamista, kenties joku päivä tehdä myös väitöskirja. Lisäksi kymmenen Keski-suomalaisen työvuoden jälkeen tuntui, että omat ajatukset menivät liikaa samaa rataa eikä minulla ollut aikaa lukea ja kehittää omaa työtäni.

Tuon työpäivän jälkeen muistan polkeneeni suoraan miehen työpaikalle ja ilmoittaneeni innoissani, että aion hakea Oxfordiin. Tutkimusaihekin oli jo mielessä, sillä halusin selvittää, miten muualla alueelliset lehdet ovat uudistuneet digitaalisen murroksen myötä. Oman työni suurin haaste on nimittäin ollut jatkuva painiskelu printtikeskeisen organisaation ja työtapojen kanssa. Kirjoitin tutkimussuunnitelman ja hakemuksen syksyllä vauvanhoidon lomassa. Minut valittiin yhtenä kolmesta suomalaisesta Oxfordiin, vaikka englanninkielinen puhelinhaastattelu loppusyksystä Reuters-instituutin Jamesin ja Davidin kanssa oli kuumottava kokemus ja äitiyslomalaisena tuntui, että pää oli pehmennyt lopullisesti.

Lähtösäädöt veivät paljon aikaa ja sain kullannarvoista apua edellisvuoden stipendiaateilta Anne Achtéelta ja Anu Nousiaiselta. Asunnon vuokraaminen, esikoisen koulu, au pairin valinta, puolison työtila, koko konkkaronkan tavaroiden pakkaaminen, Suomen asunnon tyhjentäminen ja vuokraaminen eteenpäin pitivät koko kevään ja kesän kiireisinä, mutta niinpä vain syyskuun 20. päivä päästiin 17 pakaasin kanssa matkaan.

Syksy Oxfordissa oli yllättävän raskas. Koti oli englantilaiseen tapaan kylmä ja kostea, esikoisen koulun aloitus vaati veronsa ja flunssaan sairastuttiin heti seuraavana päivänä saapumisesta. Myös Oxfordin päässä riitti hoidettavia asioita moneksi viikoksi. Senpä vuoksi neuvo mennä perheen kanssa paikan päälle jo kolme viikkoa ennen opintojen alkua ei ollut ollenkaan huono.

Opinnot Reuters-instituutissa alkoivat lokakuun toisella viikolla. Yksi lukukausi kesti vain kahdeksan intensiivistä viikkoa, jonka jälkeen oli puolentoista kuukauden tauko. Me suomalaiset vietimme Oxfordissa kaikki kolme lukukautta, Michaelmasin, Trinityn ja Hilaryn, kun suurin osa muista stipendiaateista opiskeli instituutissa kaksi tai vain yhden lukukauden. Varsinkin ensimmäisenä lukukautena ravasin kaikissa mahdollisissa seminaareissa ja luennoilla, jotka vain mitenkään koskettivat journalismia ja digitaalisuutta. Toisena lukukautena halusin ottaa rennommin ja osallistuin mm. perusopiskelijoille tarkoitettuun Iso-Britannian historian luentosarjaan. Kolmannella lukukaudella tahti alkoi hiipua ja kävin ainoastaan pakollisilla luennoilla samalla, kun keskityin viimeistelemään tutkimustani.

Instituutin pakollisiin opintoihin kuului kolme luentoa viikossa. Keskiviikkoamupäivisin instituutin omassa seminaarissa jokainen journalist fellow kertoi omasta maastaan ja työstään toimittajana. Esitelmät olivat toinen toistaan kiinnostavampia, ja oli avartavaa oppia ja keskustella eri maiden mediasta ja journalismista. Itse pidin esitelmäni aiheesta "How to build an online newsdesk to a regional newspaper?"

Keskiviikkoiltapäivän seminaarissa käsiteltiin journalismia monista eri näkökulmista. Mieleeni ovat jääneet erityisesti BBC:n entinen future media controller Nic Newman, joka kertoi median tulevaisuuden trendeistä, professori Lucy Küngin esitys mediajohtamisesta digitaalisessa murroksessa ja esitykset The Economistin ja Financial Timesin toimintatavoista. Oxfordin luennoille oli tyypillistä, että puhuja kertoi aiheestaan 45 minuutin verran, jonka jälkeen seurasi question and answers -osuus.

Kolmas pakollinen seminaari oli perjantai-iltaisain Nuffield Collegessa, jossa saimme kuulla erityisesti Britannian politiikkojen ja median suhteista. Seminaarisarjan kuluessa eteemme marssitettiin lordeja ja sirejä, mutta vain muutama nainen. Kritisoimme perjantailuentojen brittikeskeisyyttä, ja usein jäimme ulkopuolisiksi seuraajiksi, sisäpiirin heitellessä kysymyksiä korkea-arvoisille puhujille. Näillä luennoilla saimme kuitenkin seurata, miten hienostuneesti oxfordilainen oppinut pohjustaa ja argumentoi omaa näkökantaansa.

Itsenäisesti kävin mm. Oxford Internet Instituten, tulevaisuuden tutkimukseen keskittyneen Oxford Martin Schoolin ja Saïd Business Schoolin seminaareissa. Oxford Media Society oli mediasta kiinnostuneiden opiskelijoiden yhdistys, jonka puhujat olivat todellisia helmiä. Siellä kävin kuuntelemassa mm. Iso-Britannian BuzzFeedin Luke Lewisiä ja Spotify Europen Chris Maplesia.

Vierailut Lontooseen olivat opintovuoden suola. Syksyllä kävimme tutustumassa Thomson Reutersin uutistoimistoon, keväällä Al-Jazeeraan, BBC:hen, Financial Timesiin ja Kiinan kansalliseen CCTV:hen. Lisäksi osallistuin muutamaaan instituutin järjestämään konferenssiin. Helmikuussa Oxfordissa järjestettiin maailman ensimmäinen akateeminen konferenssi aiheesta "local journalism", joka oli harvinainen tilaisuus päästä kuulemaan alan tutkimusta. Sain konferenssista hyviä kontakteja ja lähteitä myös omaan tutkimukseeni. Toukokuussa Reuters-instituutti järjesti Lontoossa "big data" -konferenssin, jonne pääsin osallistumaan työpanosta eli livebloggausta ja twiittausta vastaan. "Big datan" kaltaisista tulevaisuuden aiheista olisin halunnut kuulla enemmänkin opiskeluvuoden aikana. Toisaalta Oxfordissa opiskelu oli varsin vapaata ja minulla oli kerrankin aikaa lukea mielenkiintoisia artikkeleita ja kirjoja – ja ennen kaikkea ajatella, joten pitkälti oli itsestä kiinni, mitä vuodesta sai irti.

Tutkimukseni "From a Print House to a Technology Company. How to reinvent a regional newspaper in the digital age?" valmistui heinäkuun alussa ennen kuin lähdimme takaisin koti-Suomeen. Ohjaajani Juan Sénor laittoi minut töihin heti syksyllä ja antoi neuvon kirjoittaa joka päivä kaksi tuntia. Se oli hyvä vinkki, sillä jouluna olin jo hyvässä vauhdissa eikä minulla missään vaiheessa tullut todella kiire kirjoitusurakkani kanssa. Halusin tehdä tutkimukseni aiheesta, josta minulle olisi mahdollisimman paljon hyötyä tulevina vuosina. Tapasimme ohjaajani kanssa useita kertoja vuoden aikana Lontoossa Oxford-Cambridge klubilla, eikä hän päästänyt minua tutkimukseni kanssa helpolla. Hän myös opetti minut argumentoimaan vahvasti ja päättäväisesti.

Reuters-instituutti oli kotoisa paikka opiskella ja koko henkilökunta ystävällistä ja auttavaista. Opintojen lisäksi instituutti järjesti ohjelmaa koko perheelle tervetuloilounaiden, kansainvälisen illan ja jäähyväisbileiden muodossa. Lisäksi meillä oli vuoden aikana pari elokuvailtaa, kävimme joella kokeilemassa puntingia ja katsomassa Shakespearen näytelmän Stratford-Upon-Avonissa. Myös oma Green Templeton College oli viihtyisä paikka lounastaa, lukea ja kirjoittaa.

Parasta Oxfordin vuodessa olivat kuitenkin ympäri maailmaa tulleet toiset journalist fellow:t, joiden kanssa istuimme usein perjantailuennon jälkeen pubissa keskustelemassa journalismin tilasta ja tulevaisuudesta. Näitä toimittajaystäviä minulla on nyt suurin ikävä – toivottavasti näemme pian uudestaan ja pidämme yhteyttä.

Kaiken kaikkiaan Oxford oli kokonaisvaltainen kokemus. Kaupunki oli todella kaunis ja täynnä historiaa. Nautimme puolison kanssa kaupunkielämästä, johon ei kotiarjessa ole aikaa. Aamuisin, kun esikoinen oli viety kouluun, suuntasimme usein kahdestaan johonkin Oxfordin lukuisista kahviloista ja vasta sen jälkeen aloitimme päivän työt ja opiskelut. Mielenkiintoisia tapahtumia oli myös koko ajan meneillään, joista vain murto-osaan oli aikaa osallistua. Esimerkiksi maaliskuun lopun kirjafestivaalit olivat käymisenarvoiset. Kaupunki oli myös juuri sopivan kokoinen asua perheen kanssa ja pyörällä pääsi kätevästi joka paikkaan. Akateemisen maailman lisäksi pääsimme tutustumaan tavalliseen englantilaiseen perhe-elämään esikoisen koulun kautta. Kuopus kävi au pairin kanssa puolestaan kaupungin lukuisissa leikkikerhoissa ja muskareissa. Miehellä oli vuokrattuna työtila paikallisesta suunnittelutoimistosta vanhalta hillotehtaalta.

Etukäteen olimme kuvitelleet reissaavamme viikonloppuisin Englantia pitkin ja poikin, mutta rankka syksy otti veronsa ja monesti olimme viikonloppuisin niin poikki, että emme jaksaneet lähileikkipuistoa tai -pubia kauemmas. Kalsean joulun jälkeen päätimme kuitenkin lähteä aurinkoterapiaan Kanarialle muiden brittiperheiden tapaan, mikä osoittautui loistovalinnaksi. Sinne jäivät flunssat, vaivat ja väsymys ja kevät kuluikin energisemmissä tunnelmissa. Lontoossa kävimme koko perheen kanssa muutamia kertoja kevään aikana, lisäksi pääsiäislomalla matkustimme eurojunalla Pariisiin. Muuten Oxfordin ja lähialueiden nähtävyydet riittivät meille. Lisäksi saimme Suomesta lukuisia ystäviä ja sukulaisia vieraisi, joille pääsimme esittelemään hienoa kaupunkia ja sen perinteitä.

Vuosi oli kerrassaan loistava ja kiitän tästä mahdollisuudesta Helsingin Sanomain säätiötä. Tuntuu etuoikeutetulta, että olen saanut lukuvuoden ajan päivittää itseäni ja syventää omaa osaamistani. Olen saanut laajan journalistiverkoston ympäri maailmaa ja paljon rohkeutta ja näkemystä omaan työhöni Keskisuomalaisessa. Koko perheelle vuosi oli hieno ja iloitsen varsinkin esikoisen englanninkielen taidosta. Oxfordista tuli meille kuin kotikaupunki, johon varmasti palaamme vielä monta kertaa.

Jyväskylässä 12.8.2014

Kirsi Hakaniemi